

C. F. JAS, 1875-1968

DOOR F. VAN DEN BERGH

Cornelis François Jas werd geboren op 12 maart 1875 te Beusichem en is op 5 augustus 1968 te Bilthoven overleden.

Bij de annexatie van Hoek van Holland (gemeente 's-Gravenzande) door de gemeente Rotterdam op 1 januari 1914 werd in artikel 10 van de annexatiewet bepaald, dat de burgemeester een speciale ambtenaar kon belasten met de aan hem opgedragen uitvoering van wetten, algemene maatregelen van bestuur en verordeningen. Als gevolg van deze bepaling werd met ingang van genoemde datum de heer C. F. Jas benoemd tot commissaris, onder rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de burgemeester, met een grote mate van zelfstandigheid. Voorts was hij hoofd van de plaatselijke gemeente- en rijkspolitie, ambtenaar van de burgerlijke stand en strandvonder.

Voordien was C. F. Jas burgemeester en secretaris van de gemeente Nieuwe-Schans en uit dien hoofde bekend met de problemen van een kleine grensgemeente. Deze ervaring is de heer Jas en Hoek van Holland zeer te stade gekomen omdat te Hoek van Holland deze specifieke 'grens'-problemen in groten getale aanwezig waren; bovendien ontbraken praktisch alle, nu zonder meer aanvaarde, openbare voorzieningen. De heer Jas heeft zich direct ingezet voor de aanleg van straten, riolering, waterleiding en openbare verlichting. Er waren namelijk vele huizenblokken verzezen, doch tussen de woningen lagen gewoon modderpaden. De in juli 1914 afgekondigde mobilisatie betekende voor Hoek van Holland als militair punt niet slechts een grote belasting omdat niet voldoende kazerneruimte aanwezig was (alleen een fort), maar ook een grote financiële rem op de uitwerking van genoemde plannen. Ondanks deze bezwaren zijn deze werken in de loop der jaren uitgevoerd, voorts werd een nieuwe school voor openbaar lager- en en ulo-onderwijs gebouwd. Ook de woningbouw werd, zij het langzaam, doorgezet. Na de vrede in 1918 richtte de heer Jas zijn aandacht op de verdere verfraaiing van Hoek van Holland. Hij mocht het genoeg smaken dat de door hem voorgestelde kleine Hoekse Bosjes, ook wel de bosjes van Jas genoemd, de aanzet zijn geweest van de thans vrij ruime oppervlakten bos en park in de plaats.

De strandexploitatie werd in 1920 door de Gemeente van een particulier overgenomen. De heer Jas werd voorzitter van de Strandcommissie. In 1922 en latere jaren werd deze exploitatie uitgebreid met die van het kampeerterein. Er ontstonden spanningen met bewoners van het nabijgelegen villapark, doch Gedeputeerde Staten beslisten dat het kampeerterein, zij het met een andere ingang, mocht blijven bestaan.

Zowel het strandbezoek als het kamperen zijn van grote waarde voor de inwoners van Rotterdam zelve. Het zomerbezoek aan Hoek van Holland was in de jaren 1920–1930 overweldigend en riep problemen op. Kritiek is de heer Jas niet bespaard gebleven.

In latere jaren sloeg de crisis in Hoek van Holland hard toe; het aantal werklozen van plm. 240 op een inwonertal van 3500 was zeer hoog. Diverse bedrijven (Poortershaven, exportslachterijen, loods Holland-Amerika Lijn) lagen stil. Zelfs toen is er reeds gesproken over havenaanleg aan de noord- of overzijde van de Waterweg. Gasaansluiting werd in 1930 verkregen.

De heer Jas is steeds een beminnelijk mens geweest. Hij was bereid iedereen te helpen en zijn spreekuur was altijd druk bezet. Bij het vergaan van de reddingboot 'Prins der Nederlanden' in 1929 heeft hij de nagelaten betrekkingen zeer hartelijk toegesproken. Op administratief gebied was de heer Jas een goed vakman. Hij was de samensteller van het boekje 'De Gemeenteraad' en van de toelichting op de Drankwet. Het eerste was bedoeld als handleiding voor raadsleden.

In 1935 ging C. F. Jas als gevolg van bezuinigingsmaatregelen met vervroegd pensioen. Bij zijn afscheid werd hem een bank in de Hoekse Bosjes aangeboden, de zogenaamde 'Jasbank', waarop tot vandaag veel wandelaars een rustplaatsje vinden.

Tot op de dag van heden heeft Hoek van Holland een unieke figuur als Jas niet meer gekend, hoewel er van verschillende zijden regelmatig bij de gemeente Rotterdam op is aangedrongen in de Hoek – op ruim dertig kilometer afstand van de moederstad – wederom een commissaris van de burgemeester te benoemen.

Als laatste blijk van erkentelijkheid aan C. F. Jas is een straat naar hem genoemd: de 'Commissarisweg', nu de 'Commissaris Jasweg' geheten.